

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-4-29 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 15-36/551-179
Karar Tarihi : 09.09.2015

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖR : Tuğba CİRİT

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - HSBC Bank A.Ş.
Temsilcisi: Av. Prof. Dr. İ. Yılmaz ASLAN
Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza No:38/8 Balmumcu
Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: HSBC Bank A.Ş. ile Euler Hermes Sigorta A.Ş. arasında 01.07.2013 tarihinde akdedilmiş olan "Acentelik Sözleşmesi" ve 07.01.2015 tarihinde imzalanan "Ek Protokol"e muafiyet tanınması talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.06.2015 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 31.08.2015 tarih ve 2015-4-29/MM sayılı Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; HSBC Bank A.Ş. (HSBC) ile Euler Hermes Sigorta A.Ş. (EULER) arasında 01.07.2013 tarihinde imzalanan Acentelik Sözleşmesi (Sözleşme) ile 07.07.2015 tarihinde imzalanan Ek Protokol'e 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 5. maddesi uyarınca grup muafiyeti tanınmasının uygun olacağı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

G.1.1. HSBC

- (4) Merkezi Londra'da bulunan HSBC Holdings PLC, Avrupa, Asya-Pasifik, Kuzey ve Güney Amerika, Ortadoğu ve Afrika'da faaliyet göstermektedir. HSBC Grubu'na bağlı olan HSBC ise, 1997 yılından bugüne kadar bireysel bankacılık, kurumsal bankacılık, yatırım bankacılığı, hazine ve sermaye piyasaları, özel bankacılık ve sigortacılık alanlarında hizmet vermekte; bireysel bankacılık alanında müşterilerine banka ve kredi kartları, mevduat ürünleri, bireysel krediler, ödeme ve tahsilat hizmetleri, HSBC Premier hizmeti, özel bankacılık hizmetleri, sigorta ve bireysel emeklilik ürünleri, yatırım fonları ve portföy yönetimi hizmetleri sunmaktadır.

G.1.2. EULER

- (5) ABD'de kurulan ACI, Almanya'da kurulan Hermes ve Fransa'da kurulan SFAC, 2002 yılında birleşerek Euler Hermes'i oluşturmuş, 2003 yılında ise Euler Hermes Group ismini almıştır. Risk yönetimi, alacak sigortası ve tahsilat hizmetleri sunan Euler Hermes Group, alacakların ödenmeme riskini sigortalayarak müşterilerinin doğru alıcı seçimi ile yeni pazarlara güvenle açılmasını sağlamaktadır. Nisan 2000'den itibaren hisseleri

Paris Borsası'nda işlem görmekte olan Euler Hermes Group'un %68,19 oranındaki çoğunluk hisseleri Allianz Group'a ait olup, %28,33'ü halka açıktır. Allianz Group iştiraki olan EULER ise, kredi sigortası ürünlerinin¹ üretimi, satışı, pazarlaması ve dağıtımını yapan bir sigorta şirketidir. Allianz Group Türkiye'de, hayat ve hayat dışı sigortacılık alanında, Allianz Sigorta A.Ş., Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş. ve Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş. ile de faaliyet göstermektedir.

- (6) EULER'in bağlı olduğu grup ve iştiraklerinin, Türkiye'de kredi sigortacılığı alanında HSBC dışında, Yapı ve Kredi Bankası A.Ş., Finansbank A.Ş. ve Burgan Bank A.Ş. ile de acentelik sözleşmeleri bulunmaktadır. Bununla birlikte EULER, Türkiye'de kredi sigortacılığı dışında kefalet sigortası² branşında da faaliyet göstermektedir.

G.2. İlgili Pazar

- (7) Kurulun benzer nitelikteki bazı kararlarına bakıldığında; ilgili pazarın tanımlanmadığı veya tanımlananlar açısından ise pazarın "hayat veya hayat dışı sigorta" başlığı altında tarafların faaliyet gösterdiği branşlara yönelik olarak belirlendiği görülmüştür³. Dolayısıyla, mevcut dosya kapsamında da herhangi bir pazar tanımı yapılmamış; ancak riskli bir durumun ortaya çıkıp çıkmadığını tespit edebilmek amacıyla en dar pazar tanımı olarak hayat dışı sigortalar başlığı altında bulunan "kredi sigortacılığı" branşı açısından değerlendirmelere yer verilmiştir.

G.3. Değerlendirme

- (8) Bildirim konusu Sözleşme ve bu Sözleşme'ye ek mahiyetindeki Ek Protokol, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) açısından aşağıda değerlendirilmiştir.

G.3.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Yapılan Değerlendirme

- (9) Bildirime konu Sözleşme ve Ek Protokol ile HSBC, EULER'in sunduğu sözleşme kapsamına giren kredi sigortası ürünlerinin, Türkiye genelinde dağıtımını ve satışı için münhasır yetkili acente olarak atanmıştır. EULER ise söz konusu ürünlerin HSBC tarafından HSBC dağıtım ağı aracılığıyla satışı konusunda münhasır tedarikçi konumunda bulunmaktadır.
- (10) Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'da (Kılavuz); müvekkil hesabına aracılık ettiği ya da akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak acenteye getirilen sınırlamaların genellikle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmadıkları ve prensip olarak muafiyet rejiminin de konusunu oluşturmadıkları kabul edilmektedir. Bu kapsamda teşebbüsler arasındaki ilişkinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olup olmadığını belirleyen faktör, acentenin müvekkil tarafından atandığı faaliyetlerle ilgili olarak ticari veya mali bir risk alıp almadığıdır. Acentenin mali veya ticari risk taşıması durumunda faaliyetlerinin müvekkil teşebbüsün faaliyetlerinin bir parçası olarak değerlendirileceği, aksi halde, yani acentenin risk üstlenmesi durumunda, kendi yapmış olduğu yatırımların geri dönüşünü sağlayabilmesi için pazarlama stratejisini özgürce belirleyebilmesi gerektiği ve bu

¹ Kredi sigortası ürünleri; satıcının kredi hükümlerine göre tedarik edilen mallar ve/veya hizmetlerden kaynaklanan alacaklarının, üçüncü kişi alıcılar tarafından (iflas veya diğer sebeplerle) ödenmemesine karşılık olarak ticari satıcıları tazmin etmeye yönelik sigorta ürünleridir.

² Kefalet sigortası; bankacılık sisteminin sağladığı teminat mektuplarına muadil niteliktedir. Kefalet sigortası sağlayan kuruluş, borçlunun sözleşmeden ve/veya kanundan doğan yükümlülüğünü yerine getirmemesi riskine karşı alacaklıya/işverene ilgili sözleşme tutarının ödenmesi teminatını sağlamaktadır.

³ Rekabet Kurulunun 14.09.2011 tarihli ve 11-47/1165-411 sayılı; 26.06.2013 tarihli ve 13-40/520-229 sayılı; 11.12.2014 tarihli ve 14-50/892-408 sayılı kararları.

15-36/551-179

durumda, acentelik sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebileceği ifade edilmektedir.

(11) Bu çerçevede, Kılavuz'un 12. paragrafında yer verilen ve aşağıda örnek olarak sayılan hallerden bir ya da daha fazlası söz konusu olduğunda, taraflar arasındaki ilişki 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınacaktır:

- Taşıma masrafları da dahil olmak üzere mal veya hizmetlerin alım veya satımına ilişkin masraflara acentenin katkıda bulunması,
- acentenin satış arttırma faaliyetlerine doğrudan veya dolaylı olarak katkıda bulunmaya zorunlu tutulması,
- stokta tutulan sözleşme konusu malların finansmanı ya da kayıp malların maliyeti gibi riskleri acentenin taşıması ve satılmayan ürünleri acentenin müvekkile iade edememesi,
- acentenin satış sonrası hizmet, tamir veya garanti hizmeti vermekle yükümlü tutulması,
- acentenin, söz konusu pazarda faaliyet gösterebilmek bakımından gerekli olabilecek ve sadece bu pazarda kullanılabilecek yatırımlar yapmak zorunda bırakılması,
- satılan ürünün sebep olduğu zararlardan dolayı üçüncü kişilere karşı acentenin sorumlu olması,
- müşterilerin sözleşmenin şartlarını yerine getirmemesinden dolayı, acentenin, komisyonunu alamamasının dışında başka bir sorumluluk taşıması.

(12) Burada sayılan risk ve maliyetler örnek niteliğinde olup, yenilerini ilave etmek mümkündür.⁴

(13) Acentelik sözleşmeleri özellikle müvekkilin sözleşme konusu işlemler için müşteri veya bölge düzeyinde başka acente atamasını engelleyen (münhasır acente şartı) ve/veya acentenin rakip teşebbüslerin acenteliğini, dağıtıcılığını yapmasını engelleyen (rekabet etmeme şartı) sınırlamaları içerebilmektedir. Münhasır acentelik şartı sadece marka içi rekabetle ilgilidir ve genellikle rekabeti sınırlayıcı etki doğurmaz. Ancak, sözleşme sonrası rekabet yasağı da dahil olmak üzere rekabet etmeme yükümlülüğü markalar arası rekabet ile ilgili olup, şayet sözleşme konusu mal veya hizmetlerin satıldığı ilgili pazarda kapama etkisine yol açıyorsa rekabeti sınırlayıcı etki doğurabilmekte ve sonuçta bu hüküm 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilmektedir.

(14) Yukarıda sayılan ve benzeri mali veya ticari risklere müvekkil katlansa dahi, acentelik anlaşması rekabeti sınırlayıcı işbirliği yapılmasına yardımcı oluyorsa 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebilmektedir. Bu durum, özellikle, birkaç müvekkilin aynı acenteyi kullandığı ve acente aracılığı ile önemli bilgileri birbirlerine aktardıkları zaman ortaya çıkmaktadır.

(15) 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda sigorta acentesi; "*Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve*

⁴ Hangi hallerde risk üstlenildiğine ilişkin olarak, 14.09.2011 tarihli ve 11-47/1165-411 sayılı Rekabet Kurulu kararında; ticari acentenin ticari faaliyetleri süresince bağımsız bir tacir gibi davranması; işleme ilgili ticari riskin acentenin üzerinde olması; ticari acentenin elinde sözleşme konusu mallardan minimum miktarda stok bulundurması; ticari acentenin müşteriler için kendi hesabına olmak üzere ücretsiz servis hizmeti vermesi; ticari acentenin fiyatlar ve ticaret koşullarını belirleme yetkisinin bulunması hususları sayılmıştır.

hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişi” olarak tanımlanmaktadır. Söz konusu tanım itibarıyla acentenin ticari ve mali risk üstlenmeyen bir yapı arz ettiği görülmektedir.

- (16) Bildirim konusu Sözleşme ile acente olarak atanan HSBC'nin, ticari veya mali risk üstlenip üstlenmediği konusunda aşağıdaki Sözleşme maddeleri dikkate alınmıştır.
- (17) Sözleşme'nin 8. maddesinde, EULER'in kredi sigortası ürünlerinin bankasürans faaliyeti aracılığıyla satışı veya yenilenmesi sonucunda EULER tarafından HSBC'ye komisyon ödemesi yapılacağı düzenlenmiştir. Bununla beraber, Sözleşme'nin “Euler Hermes Yükümlülükleri” başlıklı 11. maddesinde, Sözleşme kapsamındaki ürünlerin satışı ve dağıtımına ilişkin bütün maliyet ve masrafların EULER'e ait olacağına dair bir ifade bulunmaktadır.
- (18) Sözleşme'nin “Tazminatlar” başlıklı 29. maddesinde ise her iki tarafın grup üyeleri ve temsilcilerinin hatalı davranışları veya eksikliklerinden kaynaklanan durumlar hariç olmak üzere, poliçelerin yürütülmesi veya uygulanması ile anılan Sözleşme maddesinin içeriğinde yer alan diğer durumlarda tazminatın EULER ve HSBC tarafından ödeneceği hususu düzenlenmiştir. Bu bakımdan, Sözleşme ile HSBC'nin acente olarak yukarıda yer verilen riskleri üstlenmediği, dolayısıyla tamamıyla bağımsız davranmadığı anlaşılmaktadır.
- (19) Anılan Sözleşme ile HSBC'nin yüklendiği edim, sözleşme konusu kredi sigortası ürünlerinin ticari bankacılık müşterilerine⁵ dağıtımını konusunda EULER ile işbirliği yaparak, ürünlerin daha etkin şekilde müşterilere sunulmasından ibarettir. Nitekim, Sözleşme'nin 7.2 maddesi kapsamında HSBC'nin, dağıtım kanallarındaki ayarlamaları yapma hususunda mutlak takdir yetkisine sahip olduğu, ancak bu çerçevede yapılan tüm ayarlamaları EULER'e bildirmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu noktada, HSBC'nin dağıtım hususunda bazı sorumlulukları olsa da nihai durumu EULER'e bildirmekle sorumlu olduğu, bununla beraber ticari ve mali risklerin EULER tarafından üstlenildiği sonucuna varılmıştır. Bu çerçevede anılan Sözleşme'nin, müvekkil hesabına aracılık ettiği ya da akdettiği sözleşmelere ilişkin olarak acenteye getirilen sınırlamalar bakımından 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olmadığı söylenebilecektir. Bununla birlikte, bildirim konusu Sözleşme'de münhasırlık ve rekabet yasağı ile ilgili çeşitli hükümler yer almaktadır.
- (20) Sözleşme'nin 11.1.10. maddesinde EULER'in, EULER ürünleri dahil herhangi bir ürünü veya hizmeti, müşteri verilerini kullanarak dağıtmaktan, çapraz satış veya yukarı satış yapmaktan kaçınmasına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmiştir. Ancak, aynı maddenin devamında bu kısıtlamanın, EULER'e kendiliğinden bu sebeple gelen herhangi bir müşteriye ürünlerini sunmaktan alıkoymayacağına ilişkin ifade yer almaktadır.
- (21) Sözleşme'nin 22.2.2 maddesi kapsamında ise HSBC'nin önceden yazılı onayının alınmadığı durumlarda müşteri verilerinin, ürünlerin çapraz satış veya fazladan satışı amacıyla veya herhangi bir saikle EULER tarafından kullanılmayacağı hususu düzenlenmiştir. Bu çerçevede EULER'in, HSBC müşterilerine yönelik yapacağı satışların Sözleşme kapsamında sınırlandırıldığı görülmektedir. Ayrıca, Sözleşme'nin

⁵ Ticari bankacılık müşterileri, ticari bankacılık üst segmenti (ticari bankacılık bölümünün ortalama yıllık cirosu 7 milyon ABD Doları ile 30 milyon ABD Doları arasındaki müşteriler) ile kurumsal bankacılık segmentinden (Sözleşme'nin 3.1. maddesi uyarınca aksi kararlaştırılmadıkça) oluşmaktadır.

5.1.3 maddesindeki hüküm ile Sözleşme konusu ürünlerle ilgili olarak HSBC'nin rakip sigorta şirketleri ile çalışması sözleşme süresince kısıtlanmıştır.

- (22) Söz konusu hükümlere göre HSBC, Sözleşme kapsamındaki kredi sigortası ürünlerinin kendi dağıtım ağı vasıtasıyla pazarlanması, satışı ve dağıtımını konusunda münhasır bir hak elde etmektedir. Dolayısıyla, HSBC Sözleşme'de belirtilen kapsam içerisinde Türkiye'de münhasıran EULER tarafından tedarik edilen kredi sigortası ürünlerinin dağıtım ağı üzerinden pazarlanmasını, tanıtımını ve satışını gerçekleştirmeyi ve bunun için gereken personel ile diğer kaynakları temin etmeyi taahhüt etmektedir. Sözleşme'nin süresinin 5 yıl olduğu dikkate alındığında, HSBC'ye bu süre zarfında rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmiş olduğu görülmektedir.
- (23) Öte yandan, bildirim konu Sözleşme incelendiğinde, dolaylı rekabet etmeme yükümlülüğü doğuran düzenlemelerin de olduğu görülmektedir. Buna göre bildirim konu Sözleşme'nin 9.2 maddesinde; Sözleşme süresince HSBC ve HSBC'nin dahil olduğu Banka Grubu'nun, halihazırda kontrolü altında olmayan ve ülkede kredi sigortası ürünlerini etkileyen, sürdüren, herhangi kişi, grup, iş veya portföy üzerinde kontrol elde etmesi halinde, HSBC'nin rakip kuruluşlar ile maddede yer verilen doğrultuda ilişki kurmasına yönelik bir kısıtlama getirilmemiş, söz konusu kısıtlama yalnızca ticari bankacılık müşterileri ile sınırlandırılmıştır. Bununla beraber Sözleşme'nin 27.1.4 maddesinde, EULER'in mevduat toplama ve ödünç verme piyasasında art arda 12 aydan daha uzun bir süreyle HSBC ve HSBC Grubu'nun esaslı rakibi haline gelmesi ve bunu sürdürmesi durumunda; 27.1.5 maddesinde ise HSBC veya HSBC Grubu'nun bir üyesinin ülkedeki genel sigorta faaliyetinde EULER'in art arda 12 aydan uzun süreyle esaslı bir rakibi haline gelmesi ve bunu sürdürmesi durumunda Sözleşme'nin sonlandırılacağı hükme bağlanmıştır.
- (24) Bildirim konu Sözleşme'nin 12.7 maddesindeki hüküm kapsamında ise taraflara, Sözleşme süresinin bitiminden itibaren 5 yıl boyunca ticari bankacılık müşterisini, EULER'in Sözleşme konusu ürünlerini iptal etmeye, başka bir sigorta edene devretmeye, bu ürünlerden müşterileri vazgeçirmeye zorlamama ve teşvik etmeme yükümlülüğü getirilmiştir.
- (25) Yukarıda yer verilen Sözleşme maddeleri uyarınca HSBC'nin, Sözleşme konusu ürünlerle sınırlı olarak ve Sözleşme süresince, rakip sigorta şirketleri ile çalışması kısıtlandığı gibi EULER'in de HSBC'nin müşterilerine yapacağı satışlara ilişkin kısıtlamalara gidilmiştir⁶. Bu bakımdan, belirtilen Sözleşme maddelerinin rekabeti kısıtlayıcı olması nedeniyle bildirim konu Sözleşme'ye menfi tespit belgesi verilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

G.3.2. 2002/2 sayılı Tebliğ Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (26) 2002/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasına göre; üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar, anılan Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla,

⁶ Söz konusu kısıtlamalara getirilen istisnalara yine Sözleşme kapsamında yer verilmiştir. Bu kapsamda Sözleşme'nin "Münhasırlığa İlişkin İstisnalar" başlıklı 6. maddesinde, Sözleşme'nin 5.1. maddesi kapsamında getirilen münhasırlığın askıya alınmasına ilişkin şartlara yer verilmiştir. Bu kapsamda önceden mevcut olan yükümlülükler, devralınan yükümlülükler, ürünlerin geri çekilmesi, önerilen ürünlerin temin edilmemesi, önemli olumsuz tanıtım, Ülke Yürütme Komitesi tespiti ve uygulanan şartlardaki değişiklikler gibi hallerin gerçekleşmesi münhasırlığın istisnası olarak değerlendirilecek hususlar arasında sayılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan anılan Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmaktadır. 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan muafiyet, sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %40'ı aşmaması durumunda uygulanmaktadır. Bildirime konu Sözleşme tarafları arasındaki dikey ilişki nedeniyle söz konusu Sözleşme'nin 2002/2 sayılı Tebliğ'de düzenlenen koşullara uyup uymadığı, başka bir deyişle grup muafiyetinden yararlanıp yararlanmadığı aşağıda değerlendirilmiştir.

- (27) Sözleşme taraflarından EULER, risk yönetimi ve hayat dışı sigortacılık faaliyetleri kapsamında kredi sigortacılığı branşlarında, HSBC ise finansal hizmetler ve bankacılık sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede değerlendirme sigortacılık ile bankasürans faaliyetleri dikkate alınarak yapılmıştır.
- (28) Bankalar, yaygın şube ağlarından, kredi kullanarak tüketim ya da yatırımda bulunacaklara ulaşmadaki stratejik konumlarından ve çoğu durumda kredi sürecinin içerdiği bürokrasinin yarattığı belirsizlikten yararlanarak, belli bir sigorta ürününün kredi müşterisine pazarlanması aşamasında sahip oldukları imkanlar nedeniyle, sigorta şirketlerinin ürün kanallarında yer almaktadır. Mevcut dosya konusu bakımından, bankaların geniş bir müşteri kitlesine daha az maliyetle ulaşma ve çapraz satış yapma imkanları dolayısıyla diğer serbest acentelerden farklılaştıkları için banka sigortacılığı hizmetleri de benzer şekilde değerlendirilmiştir.
- (29) Bu bakımdan, bildirimde konu Sözleşme taraflarının genel anlamda "hayat dışı sigortacılık" ve dar anlamda "kredi sigortacılığı" branşındaki pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 1: EULER ve HSBC'nin 2014 Yılına İlişkin Pazar Payları (%)⁷

Pazar Tanımları	EULER	HSBC
Hayat dışı sigorta hizmetleri	(.....)	(.....)
Kredi sigortacılığı hizmetleri	(.....)	(.....)

- (30) Buna göre, EULER'in hayat dışı sigorta hizmetleri pazarındaki pazar payı çok düşük oranlarda olmakla beraber, pazarın daha dar tanımlandığı durumda dahi 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen %40'lık eşğin altında bulunmaktadır⁸.
- (31) Bununla birlikte, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüklerine anılan Tebliğ ile sağlanan muafiyet uygulanmamaktadır.
- (32) Bildirime konu Sözleşme ile HSBC; EULER'in sigorta acentesi olarak atanmakta ve HSBC şube ağı vasıtasıyla EULER'in kredi sigortası ürünlerini münhasıran dağıtmayı taahhüt etmektedir. Dolayısıyla, Sözleşme konusu ürünlerle ilgili olarak HSBC'nin rakip sigorta şirketleri ile çalışması Sözleşme süresince kısıtlanmıştır. Bildirime konu Sözleşme'nin süresinin 5 yıl olduğu dikkate alındığında, rekabet yasağının 2002/2 sayılı

⁷ EULER'den talep edilen bilgi çerçevesinde, pazar paylarına ilişkin verilerin kaynağının Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği olduğu, bu kapsamda (.....)'in bildirimde bulunmamış olması sebebiyle ilgili pazar paylarının (.....) hariç hesaplanan verilerden oluştuğu, dolayısıyla (.....)'in da dahil edildiği pazar payı oranlarının daha da düşük olacağı bildirilmektedir.

⁸ Taraflardan gelen ek bilgi çerçevesinde, HSBC'nin bir acente olarak kredi sigortacılığı hizmetlerine yönelik 2013 yılındaki pazar payının (.....) olduğu, 2012 yılında ise HSBC tarafından satılan sadece 1 adet kredi sigortası poliçesinin bulunduğu; bu poliçenin de Coface Sigorta A.Ş. tarafından kesildiği ve söz konusu poliçe ile HSBC'nin acente sıfatıyla 2012 yılındaki pazar payının ise (.....) oranında olduğu belirtilmiştir.

Tebliğ'de öngörülen süreyi geçmeyecek şekilde 5 yıllığına getirildiği kanaatine varılmıştır.

- (33) Ayrıca, Sözleşme'nin 12.7 maddesi uyarınca, sözleşme süresinin bitiminden itibaren 5 yıllık süre boyunca her iki tarafa Sözleşme konusu ürünlere ilişkin olarak ticari bankacılık müşterilerine bir ürünün iptali, feshi, herhangi bir sigorta edene devri ya da üründen vazgeçirme için zorlamama, teşvik etmeme ve cesaretlendirmeme yükümlülüğü getirilmiştir. Bununla beraber, anılan maddenin devamında HSBC'nin banka müşterilerine herhangi bir ürünü pazarlamaya, satmaya, tanıtmaya ve dağıtmaya sınırlama olmaksızın yetkili olacağına ilişkin ifade de yer almaktadır. Bu noktada söz konusu yükümlülüğün, sadece mevcut müşterilerin Sözleşme konusu ürünleri almaları halinde onları vazgeçirmeme, zorlamama ya da teşvik etmemeye yönelik olduğu ve Sözleşme konusu EULER ürünleri ile sınırlı bulunduğu; HSBC'nin isteği doğrultusunda herhangi bir ürünü bu müşterilere pazarlama, satma ve dağıtmasının önünde bir engel teşkil etmediği; bu anlamda anılan hükmün 2002/2 sayılı Tebliğ'de ve ona bağlı olarak çıkarılan Kılavuz'da belirtildiği şekliyle *"alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük"* kapsamına girmediği; dolayısıyla ilgili hükmün Sözleşme'yi 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamından çıkarmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (34) Öte yandan Sözleşme'nin 4. maddesinde Sözleşme'nin süresinin Sözleşme'nin başlangıç tarihinden itibaren 5 yıl olarak belirlendiği ve Sözleşme'nin erken feshi halinde, tarafların Sözleşme'nin başlangıç tarihinin beşinci yıl dönümünden 12 ay önce Sözleşme'yi gözden geçirmek ve sürenin muhtemel uzatılması için iyi niyetle görüşmek konusunda anlaşmış oldukları görülmektedir. Sözleşme'nin "Fesih" başlıklı 27. maddesinde ise madde kapsamında sayılan hallerin varlığı halinde, yazılı bildirimde bulunmak suretiyle her iki tarafa da Sözleşme'yi feshetme hakkı verilmiştir. Bununla birlikte Sözleşme'de otomatik veya örtülü bir yenileme mekanizması bulunmamaktadır.
- (35) Yukarıda yer verilen Sözleşme hükümleri, Kılavuz'un 35. paragrafındaki *"..Beş yıllık süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebilen rekabet etmeme yükümlülükleri de grup muafiyeti kapsamında değildir. Ancak, süresi beş yılı aşmayan veya beş yıldan sonraki uzatmanın her iki tarafın açık iradesi ile mümkün olduğu ve alıcının beş yıllık süre sonunda rekabet etmeme şartına son vermesini engelleyen herhangi bir durum olmadığı hallerde rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanacaktır."* ifadeleri ile 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki *"Rekabet etmeme yükümlülüğünün yukarıda belirtilen süreyi aşacak şekilde zımnen yenilenebileceğinin kararlaştırılması halinde, rekabet etmeme yükümlülüğü belirsiz süreli sayılır"* düzenlemesi kapsamında değerlendirildiğinde; anılan Sözleşme'nin, 5 yıllık süreyi aşmadığı, herhangi bir yenileme mekanizmasını içermediği ve Sözleşme'nin feshi durumunda tarafların önceden yazılı beyanlarının olması şartını arayacak şekilde düzenlendiği sonucuna ulaşılmıştır.
- (36) Ayrıca, EULER'in Türkiye'de kredi sigortacılığı alanında HSBC haricinde başka bankalarla da acentelik sözleşmelerinin olduğu bilgisi çerçevesinde, hem HSBC'nin hem de EULER'in ilgili pazarlardaki paylarının oldukça sınırlı olduğu ve benzer nitelikli dikey anlaşmalar nedeniyle ilgili pazarın üçüncü taraflara kapatılmasına yönelik herhangi bir etkinin doğmadığı kanaatine de varılmıştır.

H. SONUÇ

- (37) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, HSBC Bank A.Ş. ile Euler Hermes Sigorta A.Ş. arasında 01.07.2013 tarihinde imzalanan "Acentelik Sözleşmesi" ile 07.01.2015 tarihinde imzalanan "Ek Protokol"ün 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.